

КРАЛСКИТЕ ДИНАСТИИ НА АНГЛИЯ



*от Алфред Велики
до кралица Виктория*

КРАЛСКИТЕ ДИНАСТИИ НА АНГЛИЯ

от Алфред Велики до кралица Виктория

Автор: Кевин Скот

Превод: Горанка Цветкова

Издателство „Паритет“, 256 стр.

Цялата история на Англия е проникната от приемственост – и най-важното в нея не са промените, а постоянството. Източник на вековната английска неизменност, на консерватизма и привързаността към миналото е кралската власт. Пред читателя ще премине цяла галерия от прочути личности – легендарни крале и кралици като Алфред Велики и Уилям Завоевателя, Елизабет Тюдор и Хенри IV Болингброк, Ричард Лъвското сърце и кралица Виктория, и то не като статични паметници, а като хора от плът и кръв. Защо кралица Елизабет е имала в двора си пират? Били ли са прокълнати кралете от династията Стюарт? Животът празник на Веселия крал Чарлз II, многобройните жени на Хенри VIII, възкачването на викинг на трона далеч не са всички събития, оставили незаличима следа в историята на Англия. Най-интересните и най-важните факти от живота на тази удивителна страна правят изучаването на историята просто и увлекателно.

Всички права са защитени. Никаква част от тази книга не може да бъде възпроизведена в каквато и да е форма без писменото разрешение на притежателя на авторските права.

ISBN 978-619-153-596-5

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение

Как се сменят кралските династии на Англия 5

Първа част

УЕСЕКСКАТА ДИНАСТИЯ 11

Първите кралства. Нашествие на викингите 13

Крал Алфред Велики (871–899)* 18

Наследниците на Алфред Велики.....27

Кнут Велики (1016–1035) – викингът,
покорил Англия33

Втора част

НОРМАНДСКАТА ДИНАСТИЯ 43

Уилям Завоевателя: битката за Англия (1066–1087).... 44

Завоеванията на норманите и промяната
в живота на англичаните..... 56

Наследниците на Уилям Завоевателя 63

Трета част

ДИНАСТИЯТА НА ПЛАНТАГЕНЕТИТЕ 71

Живот, кипящ от страсти. Хенри II (1154–1189)..... 72

Джон Безземни: стихийното бедствие на английския
трон (1199–1216)..... 97

Хенри III: прогоненият и върнат крал
на Англия (1216–1272)105

Едуард III: половин век управление от времето
на Стогодишната война (1327–1377).....112

Ричард II – монархът, който се смятал за бог
(1377–1399).....125

* Тук и по-нататък са посочени годините на управление на кралете. – Бел. авт.

Четвърта част

ДИНАСТИЯТА НА ЛАНКАСТЪР.....	137
Хенри IV Болингброк: похитената корона (1399–1413)	138
Хенри V: най-добрите години от управлението на Ланкастър (1413–1422)	145
„Игра на тронове“ в Англия. Войната на Червената и Бялата роза: Йорк срещу Ланкастър.....	155

Пета част

ДИНАСТИЯТА НА ТЮДОРИТЕ	167
Хенри VIII – кралят, който променя хода на историята (1509 – 1547)	168
„Златният век“ на Елизабет I. Величието и драматизмът на Кралицата дева (1558–1603).....	182

Шеста част

ДИНАСТИЯТА СТЮАРТ	195
Кралят на две страни: Джеймс I – синът на Мария Стюарт (1603–1625)	196
Чарлз II – Веселият крал (1625–1649).....	203
Върволица на кралския трон (1685–1702).....	212
Кралица Анна: най-нешащната кралица (1702–1714)	218

Седма част

ХАНОВЕРСКАТА ДИНАСТИЯ	223
Управлението на четирима крале на име Джордж (1714–1830).....	224
Уилям IV: от морската палуба до трона (1830–1837) ..	234
Трагедията и триумфът на кралица Виктория (1837–1901).....	238

Въведение

Как се сменят кралските династии на Англия

Както е известно, реалната власт във Великобритания принадлежи на Парламента и на кабинета на министрите. С какво тогава се занимават монархическите особи? Тяхната основна съхраняват роля е да традициите, както и да изпълняват церемониални и социални функции. Според официалния сайт на кралското семейство неговите задължения включват:„

- присъствие на различни мероприятия и важни събития;
- дипломатически визити;
- благотворителност;
- водене на бизнес и владене на недвижима собственост в цялата страна, управление на имущество. При това кралското семейство получава 25 процента от дохода, като останалите средства отиват в хазната на Великобритания.

Освен всичко това кралското семейство е своеобразен символ на Обединеното кралство. През XX век, когато се появяват радиото и телевизията, обикновените хора получават достъп (макар и дистанционен) до кралските особи. Това силно вълнува обществеността, и цялото ѝ внимание е насочено към живота на монархическото семейство. Когато през 1969 година Би Би Си заснема документален филм за Елизабет II и нейните родственици, британците го посрещат

с възторг, това е първият подобен опит. За кралското семейство се снимат и развлекателни сериали, като например „Короната“ и „Хари и Меган“ от Netflix.

Малко история

След IX век в Англия се сменят седем основни управляващи династии. Сега британски монарх е Чарлз III, „с Божията милост крал на Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия и другите ѝ владения и територии, защитник на вярата“ от *династията Уиндзор*.

За първи крал на Англия се смята Алфред Велики от *Уесекската династия*, който управлявал Уесекс през 871–899/901 година. Последният крал от тази династия е Едгар Етелинг, управлявал формално по-малко от два месеца и отстранен от Харолд II, който загива в битката при Хейстингс срещу войската на Уилям I Завоевателя.

Уилям I слага началото на *Нормандската династия*. От 1066 по 1154 година на английския трон се сменят четирима нормански крале, като последен е Стивън Блуаски. През 1139 година в Англия с отряд рицари нахлува Матилда, внучка на Уилям I, омъжена по това време за Готфрид Плантагенет и претендираща за трона. През 1153-а е подписан трактат, според който синът на Матилда Хенри признава Стивън за крал, а Стивън на свой ред приема Хенри за наследник. Година по-късно Стивън умира, а на престола се утвърждава *династията Плантагенет*, която има свои клонове – *Ланкастър* и *Йорк*.

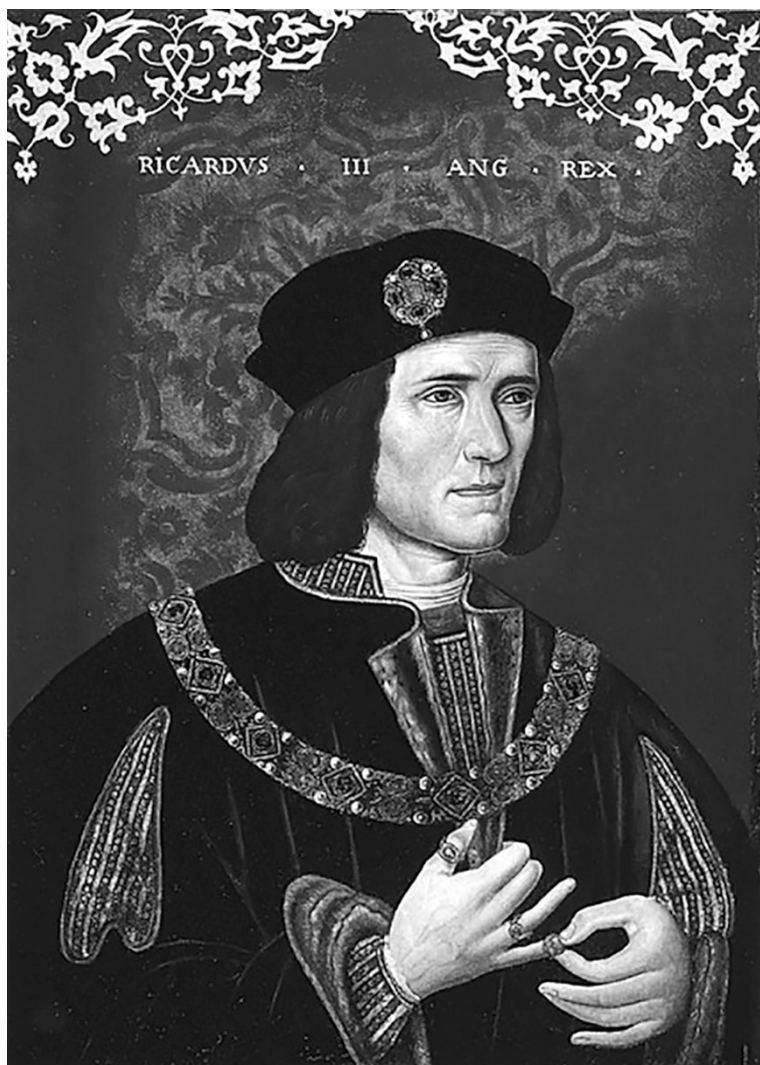
Периодът на управление на Плантагенетите е белязан от безкрайни конфликти в страната и извън пределите ѝ, включително от продължителната война на Червената и Бялата роза през 1455–1485 година между Ланкастърския и Йоркския клон. Последният, четиринадесети представител на линията на Плантагенетите, Ричард III, управлявал през



Кадър от телевизионния сериал „Корона“

1483–1485 година, е предаден от един от своите най-близки сподвижници – херцог Бъкингам, който прави планове за свалянето му, за да премине властта в ръцете на младия Хен-ри Тюдор от Ланкастърите. В битката при Босуърт през август 1485 година Ричард III е убит, което слага край на Плантагенетите по мъжка линия. Короната, свалена от мъртвия Ричард III, направо на бойното поле си слага на главата Хен-ри Тюдор, влязъл в историята под името Хенри VII от *династията на Тюдорите*. В герба на тази династия най-накрая Червената и Бялата роза се обединяват, образувайки розата на Тюдорите. Тяхното управление се превръща в истински ренесанс за Англия – тя става една от водещите европейски държави. Епохата на Тюдорите свършва през XVII век, когато наследник на бездетната Елизабет I става шотландският крал Джеймс VI от *династията Стюарт*. В историята на британската монархия той влиза под името Джеймс I.

Династията Стюарт управлява от 1603 до 1714 година, до смъртта на кралица Анна. Управлението на монарсите от



Ричард III



Елизабет I

тази династия е помрачено от екзекуцията на крал Чарлз I през 1649 година. След това на трона се възкачва лорд-протекторът Оливър Кромуел, а след неговата смърт през 1658-а властта преминава в ръцете на сина му Ричард. Династията Стюарт е възстановена едва през 1661 година. През 1707-а Англия и Шотландия се обединяват в държава, която започва да се нарича Великобритания.



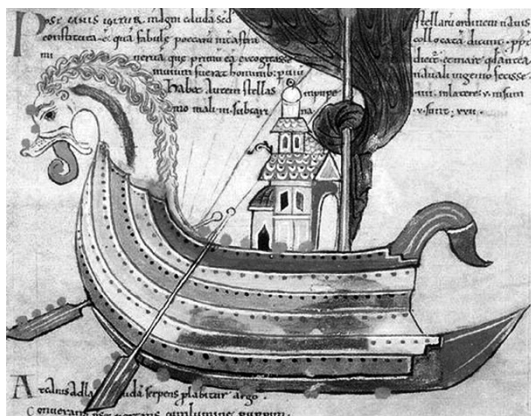
Според изследване на британска анализаторска компания през 2021 година 61 процента от гражданите на Британия смятат, че е необходимо монархията да бъде запазена и занапред. И въпреки че далеч не всички млади хора подкрепят тази форма на управление, нито една от парламентарните партии не е заявявала, че е време монархията да отиде в историята.

През 1701 година в Англия е приет Закон за престолонаследието, според който на английския трон може да седят само протестанти. Съгласно този закон престолонаследник става Джордж ХанOVER. И от 1714 до 1901 година Великобритания е управлявана от шестима крале от *ХанOVERската династия*. Към края на ХанOVERския период Британската империя заема почти една четвърт от сушата на Земята. Последна от ХанOVERите е кралица Виктория, управлявала империята 64 години.

През 1840 година в английското кралско семейство се появява името на *Сакс-Кобург-Готската династия* – кралица Виктория се омъжва за принц Алберт, син на херцог Сакс-Кобург-Готски. Единственият представител на тази династия е крал Едуард VII, управлявал през 1901–1910 година, а неговият наследник, крал Джордж V, по време на Първата световна война заменя това звучащо по немски име с Уиндзор. Сега във Великобритания управлява *династията Уиндзор*.

Първа част

УЕСЕКСКАТА ДИНАСТИЯ





Първите кралства. Нашествие на викингите

В началото на V век Британските острови са в много уязвимо положение: през 407 година римските легиони започват да ги напускат, пиктите и скотите засилват натиска си от север върху градовете и селищата на романо-британците. Наред с това сред местното знатно съсловие от брити царят междуособици за подялба на властта. Хронистите Гилда Премъдри и Беда Достопочтени* са съхранили в своите ръкописи тази история.

Двамата вождове на племето юти – Хенгист и Хорса, превземат с войските си остров Танет. От този момент е прието да се отчита англосаксонското завоюване на Британските острови. Около 455 година Хорса загива и първата власт става достояние на Хенгист. В периода на кръвопролитни сблъсъци от 455 по 473 година дружината на Хенгист заема британския Югоизток и основават първото кралство на ютите – Кент. През 477 година вождът на саксите Елла оказва натиск на бритите и към 491 година оглавява Съсекс. Четири години по-късно още двама саксонски вождове – Кедрик и Кинрик, стъпват на Британските острови и основават кралството на западните сакси – Уесекс.

Германските наемници започват борба с местната власт. През 570–590 година германските племена уверено заемат югоизточната и централната част на острова.

* Гилда (Гилдас) Премъдри (500–570) е най-древният историк на бритите, британски светец, Беда Достопочтени (672–735) е английски бенедиктински монах, живял в британското кралство Нортумбрия през втората половина на VII – първата половина на VIII век. – Бел. авт.

Дружините на германците имат добър боен опит и бързо разбиват нападащите от север варвари. Към началото на VI век британите са практически напълно унищожени, а на територията на днешна Британия е основан конгломерат от малки държави – кралствата Уесекс, Съсекс, Есекс на англосаксите, Kent на ютите, както и кралствата на англичаните Нортумбрия, Мърсия и Източна Англия.

До края на VI век варварските кралства в Британия остават езически. Процесът на християнизация започва през 597 година, когато кралят на Kent приема новата вяра. Постепенно и останалите държавни образувания на англосаксите се обръщат към християнството. На тази почва през VII век възникват конфликти между кралствата – за влияние се сражават най-вече Нортумбрия и Мърсия.

През осмото столетие малкото кралство Уесекс упорито отстоява своята независимост и разширява влиянието си. Един от най-далновидните държавници през този период е крал Егбърт. Именно по време на неговото управление към Уесекс се присъединяват Есекс, Съри, Мърсия и част от кралство Дамония. Егбърт също така подкрепя краля на Нортумбрия при борбата му за трона. Някои историци признават Егбърт за първия английски крал, тъй като той обединява повечето английски земи.

Викингите

Викинги се наричали обитателите на Скандинавия, принудени да изоставят родните си краища и да търсят щастие в чужбина. Потърпевша от този факт е най-вече Европа, но викингите стигат и до Константинопол, причиняват немалко беди и на хората от Древна Рус. Около 1000 година отчаяните скандинавци достигат бреговете на Северна Америка и основават селище на остров Нюфаундленд.

